

การเปรียบเทียบจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีน กับจุดนวดแพทย์แผนไทย

A Comparison Study of Traditional Chinese Medicine Acupuncture Points and Traditional Thai Medicine Massage Points

วรพงษ์ ปะดุกา^{1*}, สาคร แฉ่นกลางดอน²

¹อาจารย์ประจำคณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

²อาจารย์ประจำคณะการแพทย์แผนจีน วิทยาลัยนครราชสีมา

*Email : mhorbarbank@gmail.com

บทคัดย่อ

เมื่อกล่าวถึงทฤษฎีเรื่องจุดในศาสตร์ทางด้านการแพทย์ทางเลือกแต่ละแขนง อาทิเช่น การแพทย์แผนจีน แพทย์แผนไทย แพทย์อินเดีย เป็นต้น ล้วนแต่มีลักษณะเด่นและสรรพคุณที่แตกต่างกันออกไป หรือมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น บทความนี้จะศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของทฤษฎีเรื่องจุดระหว่างจุดฝังเข็มของแพทย์แผนจีนและจุดนวดของแพทย์แผนไทยในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของจุด จำนวน และสรรพคุณ เพื่อวิเคราะห์หาความเหมือนหรือความแตกต่างในเรื่องของจุด เพื่อจะได้นำจุดเด่นของแต่ละศาสตร์มาใช้รักษาโรคร่วมกัน เป็นการรักษาแบบผสมผสานทำให้สรรพคุณในการรักษาโรคของผู้ป่วยได้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และยังเป็นการวางรากฐานในการศึกษาและพัฒนาของศาสตร์การแพทย์ทั้งสองแขนงนี้ร่วมกันในอนาคต

คำสำคัญ : แพทย์แผนจีน แพทย์แผนไทย จุดฝังเข็ม จุดนวด

Abstract

Traditional Thai Medicine (TTM) and Traditional Chinese Medicine (TCM) have different theories behind their acupuncture points and massage point systems. This article compares the classification system, numbers, and clinical effects of TTM massage points

versus TCM acupuncture points, and also analyses the synergistic effect of such points when administered clinically. This paper aims to improve clinical efficacy using both TCM acupuncture points and TTM massage points, and also provides future references for similar interdisciplinary research.

Keywords : Traditional Chinese Medicine, Traditional Thai Medicine, Chinese acupuncture points, Thai massage points

บทนำ

ระบบทฤษฎีแพทย์แผนโบราณทั้งแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนจีนล้วนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในเรื่องของทฤษฎีเรื่องจุดไม่ว่าจะเป็นจุดฝังเข็มของแพทย์แผนจีนหรือจุดนวดของแพทย์แผนไทยล้วนแต่นิยามหรือความหมายที่เหมือนกัน จุด คือแหล่งหรือบริเวณที่สะสมชีและเลือดบนเส้นลมปราณที่เชื่อมต่ออวัยวะในร่างกายโดยมีตำแหน่งของจุดอยู่ที่บริเวณร่างกายภายนอก และแพทย์ทั้งสองแขนงนี้ล้วนแต่มีระบบทฤษฎีเส้นลมปราณและจุดเป็นของตนเอง จุดของแพทย์แผนจีนมีทั้งหมด 361 จุด โดยที่จุดทั้งหมดนี้เป็นบริเวณสะท้อนรวมถึงบริเวณแสดงอาการออกของโรคและเป็นจุดที่ใช้ในการฝังเข็ม ส่วนจุดของแพทย์แผนไทยมีทั้งหมด 276 จุด โดยจุดทั้งหมดนี้เป็นทั้งบริเวณสะท้อนของโรคที่เกิดบนเส้นลมปราณ อาทิเช่นอาการปวด บวม แดง เป็นต้น และเป็นบริเวณหรือจุดที่ใช้ในการนวดรักษา ดังนั้นทฤษฎีของเรื่องจุดของแพทย์ทั้งสองแขนงนี้มีส่วนที่เหมือนและต่างกัน^(1,2)

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาจากข้อมูลเอกสารงานวิจัย (documentary research) ที่เกี่ยวข้องกับประเภทของจุด จำนวนจุด และสรรพคุณของจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนและจุดนวดแพทย์แผนไทย โดยเอกสารที่ใช้ในการศึกษาหลักในด้านจุดฝังเข็มของแพทย์แผนจีนนั้นจะใช้หนังสือ Jing Luo Shu Xue Xue (经络腧穴学) ส่วนจุดนวดของแพทย์แผนไทยนั้นจะใช้ตำรายาศิลาจารึกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามพระนคร (วัดโพธิ์) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จารึกไว้เมื่อปี พ.ศ. 2374 (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการจัดเก็บและเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อสรุปในด้านที่เหมือนและแตกต่างกันเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการศึกษาของศาสตร์การแพทย์ทั้งสองแขนงนี้ จะได้เป็นแนวทางในการนำศาสตร์การแพทย์ทั้งสองนี้ไปใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการรักษาผู้ป่วยในอนาคต

เปรียบเทียบประเภท

ประเภทจุดฝังเข็มของแพทย์แผนจีน จุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนถูกค้นพบโดยการหาวิธีป้องกันโรคในรูปแบบต่าง ๆ ของชาวจีนโบราณและเกิดจากการสะสมประสบการณ์การรักษาในรูปแบบต่าง ๆ เรื่อยมา จุดฝังเข็มเป็นบริเวณที่สะสมชีและเลือดบนเส้นลมปราณที่เชื่อมต่ออวัยวะภายในร่างกายโดยมีตำแหน่งของจุดอยู่ที่บริเวณร่างกายภายนอก จุดฝังเข็มมีอยู่ 3 ประเภท ประกอบด้วย จุดในสิบสี่เส้นลมปราณหลัก จุดนอกเหนือสิบสี่เส้นลมปราณหลัก และจุดอาชือ⁽³⁾

1. จุดในสิบสี่เส้นลมปราณหลัก คือจุดที่อยู่บนสิบสองเส้นลมปราณหลักและจุดที่อยู่บนเส้นลมปราณพิเศษ ตู๋ม่ายและเหรีนม่าย จึงเรียกว่า จุดในสิบสี่เส้นลมปราณหลัก จุดฝังเข็มประเภทนี้ ไม่เพียงเป็นจุดฝังเข็มหลักแต่ยังเป็นจุดที่มีชี้อและตำแหน่งที่แน่นอน เนื่องจากว่าจุดฝังเข็มประเภทนี้มีตำแหน่งอยู่บนเส้นลมปราณ จึงเป็นผลให้มีความสัมพันธ์กับระบบเส้นลมปราณเป็นอย่างมาก ดังนั้น เมื่อเกิดโรคต่าง ๆ บนเส้นลมปราณใดลมปราณหนึ่ง จุดฝังเข็มประเภทนี้ ก็จะเป็นบริเวณที่สะท้อนและแสดงลักษณะต่าง ๆ ออกมา รวมถึงการบ่งบอกความผิดปกติของอวัยวะใดอวัยวะหนึ่งที่เชื่อมต่ออยู่กับเส้นลมปราณนั้น ๆ อีกด้วย

2. จุดนอกเหนือสิบสี่เส้นลมปราณหลัก เป็นจุดที่มีทั้งชี้อและตำแหน่งที่แน่นอน แต่ไม่ได้อยู่บนสิบสี่เส้นลมปราณหลัก จึงเรียกว่าจุดนอกเหนือสิบสี่เส้นลมปราณหลักหรือจุดพิเศษ จุดฝังเข็มประเภทนี้พัฒนามาจากจุดอาชือ

3. จุดอาชือ จุดสะท้อน จุดเคลื่อน หรือจุดกดเจ็บ จุดประเภทนี้ไม่มีทั้งชี้อและตำแหน่งที่แน่นอน เป็นจุดที่กำหนดขึ้นมาเองโดยดูจากตำแหน่งที่มีอาการเจ็บหรือบริเวณที่มีการสะท้อนและแสดงออกมา บริเวณร่างกายภายนอก ส่วนมากจุดอาชือจะอยู่บริเวณหรือใกล้ ๆ กับตำแหน่งที่เกิดโรค แต่บางครั้งก็อยู่ห่างจากตำแหน่งที่เกิดโรค⁽⁴⁾

ประเภทจุดนวดของแพทย์แผนไทย จุดนวดไทยมีอยู่ 2 ประเภทประกอบด้วย ประเภทแรกคือ จุดประธานสิบ เป็นจุดที่ไม่เพียงแต่มีตำแหน่งอยู่บนเส้นประธานสิบ แต่ยังเป็นจุดหลักที่ใช้ในการนวดแผนไทยอีกด้วย และจุดนวดแผนไทยอีกประเภทหนึ่งคือจุดสัญญาณ เป็นจุดที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันในกลุ่มหมอนวดแผนไทยที่นวดแบบราชสำนักของแพทย์แผนไทยประยุกต์

1. จุดประธานสิบ เป็นจุดนวดที่อยู่บนเส้นประธานสิบ เรียกว่า จุดประธานสิบ เป็นจุดหลักที่ใช้ในการนวดของแพทย์แผนไทย จุดประธานสิบมีทั้งหมด 276 จุด จุดเหล่านี้มีทั้งชี้อเรียกและตำแหน่งที่แน่นอน และกระจายตัวอยู่บนเส้นประธานสิบ จึงมีความใกล้ชิดกับเส้นประธานสิบมาก เมื่อเส้นประธานสิบเกิดโรคหรือผิดปกติ จุดประธานสิบก็จะเป็นตัวสะท้อนหรือแสดงอาการต่าง ๆ ออกมา เช่น เกิดจุดแดง มีอาการปวด เป็นต้น

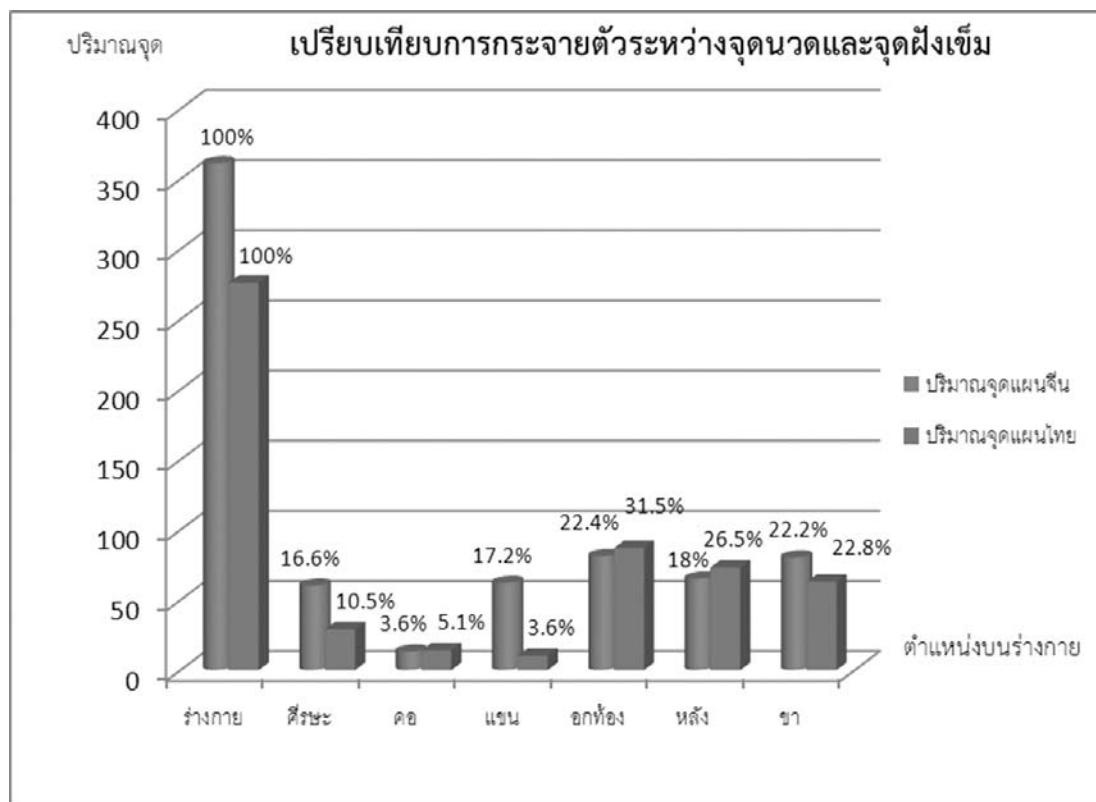

2. จุดสัญญาณ เป็นจุดที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ในกลุ่มหมอนวดแผนไทยที่นวดแบบราชสำนักของแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยแบ่งร่างกายออกเป็น 12 บริเวณ ประกอบไปด้วย 1) สัญญาด้านนอก 2) สัญญาด้านใน 3) สัญญาณแขนด้านนอก 4) สัญญาณแขนด้านใน 5) สัญญาณหลัง 6) สัญญาณหัวไหล่ 7) สัญญาณศีรษะด้านหน้า 8) สัญญาณศีรษะด้านหลัง 9) สัญญาณท้อง 10) สัญญาณเข่า 11) สัญญาณข้อเท้า 12) สัญญาณจุดจอมประสาท ทุกบริเวณจะมีจุดสัญญาณอย่างละ 5 จุด ยกเว้นบริเวณจุดสัญญาณเข่า ข้อเท้าและจุดจอมประสาท จุดสัญญาณมีทั้งหมด 50 จุด และเป็นจุดที่มีชื่อและตำแหน่งที่แน่นอนอีกด้วย⁽⁵⁾

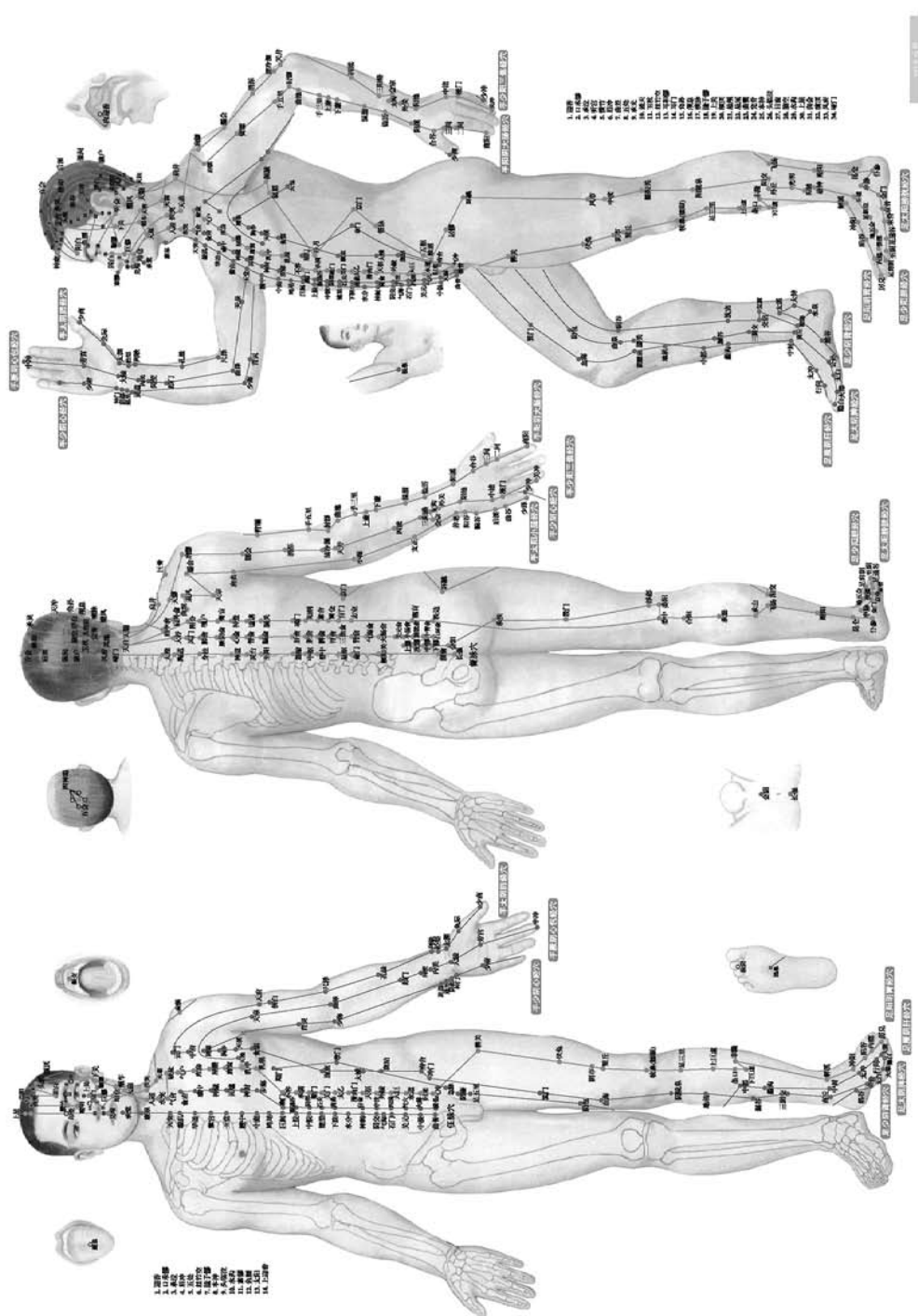
วิเคราะห์เปรียบเทียบประเภทของจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนและจุดนวดแพทย์แผนไทย
จุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนมีทั้งหมด 3 ชนิด คือจุดในสิบสี่เส้นลมปราณหลัก จุดนอกเหนือสิบสี่เส้นลมปราณหลัก และจุดอาชือ สำหรับจุดนวดของแพทย์แผนไทยมี 2 ชนิด คือ จุดประธานสิบและจุดสัญญาณ จุดฝังเข็มของแพทย์แผนจีนทั้ง 3 ชนิดนั้น มีจุดในสิบสี่เส้นลมปราณหลักที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับจุดประธานสิบของแพทย์แผนไทย เพราะว่ามีชื่อจุดและตำแหน่งที่แน่นอนเหมือนกันและยังเป็นจุดที่กระจายตัวอยู่บนเส้นลมปราณหลักของแต่ละศาสตร์ ดังนั้น จุดทั้งสองประเภทนี้จึงมีความใกล้ชิดกับเส้นลมปราณเป็นอย่างมาก ส่วนจุดนอกเหนือสิบสี่เส้นลมปราณหลักแพทย์แผนจีนก็มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับจุดสัญญาณแพทย์แผนไทย เนื่องจากตำแหน่งของจุดทั้งคู่ไม่ได้กระจายอยู่บนเส้นลมปราณหลัก แต่มีชื่อเรียกและตำแหน่งที่แน่นอน ส่วนจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนนั้น นอกเหนือจาก 2 ประเภทข้างต้นที่กล่าวมาแล้วยังมีอีกจุดชนิดหนึ่งคือ จุดอาชือ เป็นจุดที่ไม่มีชื่อเรียกและตำแหน่งที่แน่นอน จะเป็นเพียงแค่จุดกดเจ็บหรือเป็นบริเวณที่สะท้อนของการเปลี่ยนแปลงของโรคและยังเป็นจุดอีกชนิดหนึ่งที่ใช้ในการฝังเข็มเช่นกัน

เปรียบเทียบปริมาณจุด

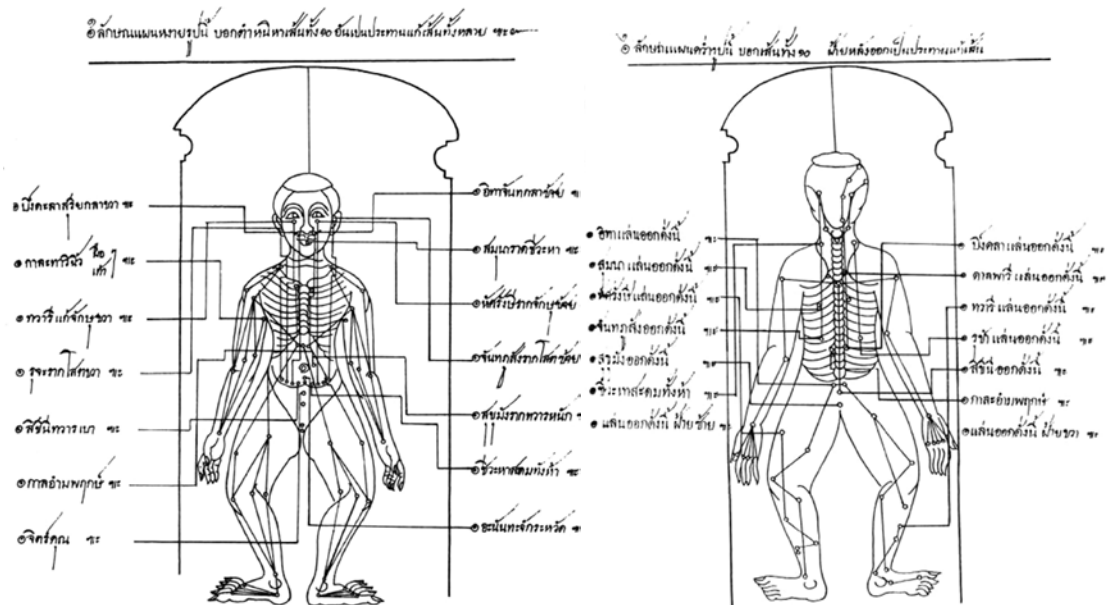
จุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนมีทั้งหมด 361 จุด และมีการกระจายตัวอยู่บนร่างกายทั้งสองข้างโดยมีปริมาณจุดที่เท่ากัน แต่จุดนวดแพทย์แผนไทยมีทั้งหมด 276 จุด และการกระจายตัวอยู่บนร่างกายทั้งสองข้างโดยมีปริมาณจุดที่ไม่เท่ากัน จุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนและจุดนวดแพทย์แผนไทยมีการกระจายตัวอยู่บนบริเวณหน้าอก ท้อง หลัง ขา และคอ มีความสอดคล้องกัน มีเพียงแค่สองบริเวณที่มีปริมาณการกระจายตัวของจุดที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคือบริเวณแขนและศีรษะ ดังแสดงในรูปที่ 1, 2 และ 3

รูปที่ 1 เปรียบเทียบการกระจายตัวของจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนและจุดนวดแพทย์แผนไทยบนร่างกาย

รูปที่ 2 การกระจายตัวจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนในร่างกาย^(๑)

รูปที่ 3 การกระจายตัวจุดขนาดแพทย์แผนไทยบนร่างกาย⁽¹⁰⁾

เปรียบเทียบสรรพคุณการรักษาโรค

สรรพคุณการรักษาโรคของจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีน ทุกจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนล้วนมีสรรพคุณหลักในการรักษาโรค แต่ถ้าวเคราะห์และมองโดยภาพรวมแล้ว สรรพคุณในการรักษาโรคของแต่ละจุดมีลักษณะที่เหมือนกันคือ มีสรรพคุณการรักษาในบริเวณที่ใกล้ รักษาในบริเวณที่ไกล และมีสรรพคุณพิเศษเฉพาะจุด สรรพคุณในการรักษาบริเวณที่ใกล้ นั่นคือ จุดที่อยู่บริเวณใดก็จะมีสรรพคุณในการรักษาบริเวณนั้น จุดฝังเข็มทั้งหมดจะมีสรรพคุณนี้อยู่แล้วโดยพื้นฐาน ส่วนสรรพคุณการรักษาในบริเวณที่ไกล กล่าวคือ จุดประเภทยี้สามารถรักษาอวัยวะหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ไกลออกไปจากตำแหน่งของจุดที่อยู่ โดยสรรพคุณประเภทยี้จะพบกับจุดที่มีตำแหน่งกระจายอยู่บนเส้นสิบสองเส้นลมปราณหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดที่อยู่บริเวณยางค์ของแขนและขา ส่วนสรรพคุณสุดท้ายนี้ที่เป็นสรรพคุณพิเศษเฉพาะจุดนั้น จุดประเภทยี้มีลักษณะพิเศษ คือ ปรับสมดุลแบบสองทิศทางและแบบเจาะจง ยกตัวอย่างเช่น จุดเทียนชู มีทั้งสรรพคุณระงับอาการท้องเสียและช่วยการขับถ่ายเมื่อเกิดอาการท้องผูก หรือจุดเนยกวาน มีทั้งสรรพคุณช่วยให้การเต้นของหัวใจเร็วขึ้นเมื่อมีอาการของหัวใจเต้นช้าหรือยับยั้งการเต้นของหัวใจไม่ให้เต้นเร็วเกินไปเมื่อมีอาการของหัวใจเต้นเร็วผิดปกติ เป็นต้น⁽⁶⁾

สรรพคุณการรักษาโรคของจุดนวดแพทย์แผนไทย สรรพคุณในการรักษาของจุดนวดแพทย์แผนไทยนั้น จุดนวดแพทย์แผนไทยโดยส่วนใหญ่จะมีสรรพคุณรักษาบริเวณที่อยู่ใกล้กับจุดนั้น ๆ เป็นหลัก แต่ก็ยังมีบางจุดนวดที่มีสรรพคุณรักษาโรคในบริเวณที่ไกลห่างออกไปจากตำแหน่งที่จุดอยู่ และอีกทั้งยังมีสรรพคุณตามเส้นประธานหลักของตำแหน่งที่จุดนวดอยู่ จุดนวดแพทย์แผนไทยทุกจุดล้วนจะมีสรรพคุณรักษาบริเวณที่อยู่ใกล้กับตำแหน่งของจุดอยู่เป็นพื้นฐาน อาทิเช่น จุดเชื่อมมื่น อยู่บริเวณศีรษะ รักษาอาการเวียนศีรษะ จุดแก้ปวดกระหม่อม อยู่บริเวณศีรษะ รักษาอาการปวดศีรษะ จุดชีวหาสดมภ์ อยู่บริเวณใบหน้า รักษาอาการลิ้นแข็ง จุดแก้ข้อตอกไม้ได้ อยู่บริเวณแขน รักษาอาการปวดแขนและข้อตอก เป็นต้น แต่ก็มีจุดนวดบางจุดที่มีสรรพคุณรักษาโรคในบริเวณที่ไกลห่างออกไปจากตำแหน่งที่จุดอยู่ เช่น จุดแก้ลมอึ่งในโสด อยู่บริเวณคอด้านหน้า แต่รักษาอาการหูตึง จุดแก้บาดทะยักพิษอยู่บริเวณที่ขา แต่สามารถรักษาอาการปวดศีรษะรวมถึงปวดชายโครงได้⁽⁷⁾

นอกเหนือจากสรรพคุณทั้งสองที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จุดนวดยังมีอีกสรรพคุณในการรักษา คือ จุดนวดอยู่บนเส้นประธานหลักใด จะมีสรรพคุณตามเส้นประธานหลักนั้น ยกตัวอย่างเช่น เส้นหัสสรังสี เป็นเส้นที่เกี่ยวข้องกับดวงตาด้านซ้าย มีจุดนวด เช่น จุดแก้ลมจักษุเก้ง จุดแก้ลมลิ้มจักษุมิขึ้น จุดแก้ลมผิวจักษุแห้ง จุดแก้ลมปะกังมีพิษข้างซ้าย เป็นต้น จุดเหล่านี้ ล้วนมีตำแหน่งอยู่บนเส้นประธานหัสสรังสี จึงทำให้จุดนวดเหล่านี้มีสรรพคุณรักษาโรคเกี่ยวกับดวงตาด้านซ้าย^(7,8)

เปรียบเทียบสรรพคุณการรักษาโรคจุดฝังเข็มและจุดนวด ถ้าดูภาพโดยรวมของสรรพคุณการรักษาโรคของจุดทั้งสองศาสตร์การรักษานี้ พบว่า สรรพคุณการรักษาโรคส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน ล้วนแต่มีความสามารถในการรักษาโรคในบริเวณที่อยู่ใกล้และบริเวณที่อยู่ไกลออกไปจากตำแหน่งที่จุดอยู่ มีความเชื่อมโยงกับอวัยวะภายในอย่างเห็นได้ชัด แต่จุดนวดของแพทย์แผนไทยส่วนใหญ่จะเน้นรักษาบริเวณที่อยู่ใกล้กับตำแหน่งที่จุดอยู่เป็นสำคัญ จึงทำให้เห็นถึงขอบเขตของการรักษาโรคของจุดนวดค่อนข้างจะแคบ สำหรับจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนนั้น นอกเหนือจากเน้นรักษาในบริเวณที่อยู่ใกล้กับตำแหน่งที่อยู่แล้ว ยังเน้นรักษาในบริเวณที่อยู่ไกลออกไปจากตำแหน่งของจุดที่อยู่ รวมถึงอวัยวะภายใน เป็นต้น โดยมีเส้นลมปราณเชื่อมต่อจุดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสรรพคุณของจุดฝังเข็มขอบเขตค่อนข้างจะกว้างกว่าเมื่อเทียบกับจุดนวดของแพทย์แผนไทย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบสรรพคุณการรักษาโรคของจุดฝังเข็มและจุดนวด

ตำแหน่งบนร่างกาย	จุดนวดแผนไทยที่มีสรรพคุณเหมือนกับจุดฝังเข็มแผนจีน		สรรพคุณ	จุดฝังเข็มแผนจีน	
	จุดนวดแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน		จุดนวดแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน
ศีรษะ	จุดแก้ปวดศีรษะหม่อม จุดแก้ปวดหน้าผาก จุดแก้เชื่อมมึน จุดแก้หาสดมภ์ จุดแก้ลมเบะกั้ง จุดแก้คลื่นเหียน	CHENGQI SIBAI TOUWEI TINGGONG JINGMING CUANZHU MEICHONG LUOQUE YIFENG JIAOSUN ERMEN SIZHUKONG TONGZILIAO BAIHUI SHUAIGU WANGU	ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ลึนแข็ง (dysarthria) หมดสติ (อัมพาต) โรคหูตา (nose and esars diseases)		นอนไม่หลับ โรคลมบ้าหมู โรคสติไม่ดี ปวดตึงต้นคอ เจ็บคอ เลือดกำเดาไหล ปวดเอว คัดจมูก โรคร้อน อีสทีเรียหวาดกลัว ตัวเกร็ง ริมฝีปากคล้ำ หน้าบวม ไม่มีเสียง เบาหวาน โรคระบบทางเดินปัสสาวะ คออักเสบมีหนอง อาเจียน ความจำเสื่อม โรคจมูก ใจสั่น ขากรรไกรบวม คอแห้ง โรคบิด ซีดขึ้น
คอ	จุดแก้ลมเสดงักษุ จุดแก้ลมเคียงจักษุ จุดแก้เขมเบินจักษุ จุดแก้ลมจักษุแดง จุดแก้ลมอึ่งโนเสด จุดแก้ลมโสดังมณี จุดแก้ลมให้คันใบหู จุดแก้ลมหายใจคลั่ง จุดแก้ลมให้ร้อ จุดแก้ลมให้เมื่อย จุดแก้ลมเสอีก	FUTU RENYING QISHE QUEPEN TIANCHUANG FENGCHI TIANRONG FENGMEI	โรคหูตา โรคระบบทางเดินหายใจ	ไม่มีแรง (motor weakness)	โรคคอ ปวดต้นคอ ไม่มีเสียง คอเป็นก้อน ไทรอยด์ ไข ร้อนในกระดุก เจ็บคอ ออกในเวลากลางวันและกลางคืน นอนตกหมอน ปวดบ่าไหล่

ตำแหน่งบนร่างกาย	จุดนวดแผนไทยที่มีสรรพคุณเหมือนกับจุดฝังเข็มแผนจีน		สรรพคุณ	จุดนวดแผนไทยที่มีสรรพคุณต่างจากจุดฝังเข็มแผนจีน	
	จุดนวดแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน		จุดนวดแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน
แขน	จุดแก้ลมมือเหน็บชา จุดแก้ตลอดปลายมือ จุดแก้ข้อศอกงอไม่ได้ จุดแก้ลมให้ไหลตาย จุดแก้ลมสะบักตาย จุดแก้ลมให้แขนตาย	CHIZE KONGZUI JINGQU TAIYUAN YANGXI SHOUSANLI QUCHI ZHOU LIAO SHOUWULI BINAQ SHAOHAI LINGDAO HOUXI WANGU YANGGU YANGLAO ZHIZHENG XIAOHAI	ปวดหน้าอก (chest pain) ปวดข้อศอกข้อมือ(tennis elbow, wrist pains) หนักไหล่ยกไม่ขึ้น (frozen shoulder) ปวดบ่าไหล่(shoulder pain)	ปวดหลัง แขนชา(hands numbness) โรคเลือด (blood disease) ตีชาน (Jaundice)	โรคระบบทางเดินหายใจ เจ็บคอ ซิฟเจรเต้นอ่อน คอเป็นก้อน ใเอเป็นเลือด ท้องเสีย อาเจียนเฉียบพลัน ไข้สูง เด็กช็อก ไม่มีเสียง หูอื้อ ปวดฟัน
หน้าอกและท้อง	จุดแก้ลมดูดสะบัก จุดแก้สะบักจม จุดแก้กรอนลงฝึก จุดแก้จิตระส่ำระส่าย จุดแก้เคลิ้มคลั่ง จุดแก้นอนมิหลับ จุดแก้เมื่อยไหล่ จุดแก้บิดวิธราทุให้ผูก จุดแก้ขัดไหล่ให้บอ ก จุดแก้ไหลลดยกมิได้ จุดแก้ลมเกิดแต่ตับ จุดแก้ลมมิไหนดอนหลับ จุดแก้ลมมฤตภิก จุดแก้ลมแสบลำไส้สภาวะ จุดแก้ไส้สภาวะจุดจุดแก้ลมสำหรับบุรุษ	LIANGMEN JIANLI GUANMEN TAIYI ZHONGWAN XIAWAN ZHONGFU YUNMEN SHUIDAO GUILLAI DAHENG XIONGXIANG RIYUE JINGMEN ZHANGMEN QIMEN ZHONGJI GUANYUAN QIHAI SHANGWAN DANZHONG	นอนไม่หลับ กระวนกระวาย (panic disorder) โรคกระเพาะและลำไส้ ปวดไหล่ โรคหัวใจ โรคระบบทางเดินปัสสาวะ (urinary system disease) อันตะจะปวดบวม โรคลมบ้าหมู โรคเกี่ยวกับสติไม่ดี (neurosis) โรคตับและถุงน้ำดี โรคบอด เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ (erectile dysfunction) ปวดเอว ปวดบ่าไหล่ โรคระบบสืบพันธุ์	ริดสีดวง (hemorrhoids) อัมพาต อัมพฤกษ์ โรค (paralysis disease) โรคเกี่ยวกับหลอดลมจมูกปาก (ear,throat,nose diseases) ปวดเมื่อยร่างกาย (myofascial pain syndrome)	บวม น้ำ ปวดหัวใจ โรคระบบหัวใจ ปัสสาวะขุ่น เลือดปน ประจำเดือนมาไม่ปกติ โรคสุติณกรี้ เจ็บหน้าอก เบื่ออาหาร ไข้ไต้มนม เจ็บคอ ไทรอยด์ ปวดต้นคอ เจ็บชายโครง อาเจียนเป็นเลือด ปวดศีรษะ

ตำแหน่งบนร่างกาย	จุดนวดแผนไทยที่มีสรรพคุณเหมือนกับจุดฝังเข็มแผนจีน		สรรพคุณ	จุดฝังเข็มแผนจีน	
	จุดนวดแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน		จุดฝังเข็มแผนไทย	จุดฝังเข็มแผนจีน
หลัง	จุดแก้มจับไห้ร่อน จุดแก้มท้ายใจจัด จุดแก้มอนมิหลัง จุดแก้มให้ไหล่ตาย จุดแก้มดูดป่าไหล่ จุดแก้มสะบักตาย จุดแก้มเจ็บหลัง จุดแก้มสันติบาตโลหิต จุดแก้มแขนซ้ายแขนขวาตาย จุดแก้มจับเอว จุดแก้มไหล่เสียร้าวข้าง จุดแก้มก้มเสียดโครง จุดแก้มกามบุตรอันบังเกิดแต่ชั่วตื๊ดับและด้วยหยัย	DAZHUI JIANZHONGSHU JIANWAISHU JUEYINSHU XINSHU GANSHU DANSHU GESHU WEISHU SHENSHU DACHANGSHU XIAOCHANGSHU PANGGUANSHU	ไข้ขึ้น (fever) ปวดแหว โรคเกี่ยวกับสติไม่ดี) นอนไม่หลับ เลื่อมสมรรถภาพทางเพศ ปวดป่าไหล่ โรคกระเพาะลำไส้ อัมพฤกษ์ โรคลมบ้าหมู โรคระบบทางเดินปัสสาวะ โรคตับถุงน้ำดี โรคเลือด(blood diseases) โรคปอด	แน่นหน้าอก (thoracic obstruction) ปวดเข้า ทำตะคริว ทำกระดูก กระบวนการหายใจ โรคซึมเศร้า (depression) ปวดเมื่อยร่างกาย(myofascial pain syndrome) ริดสีตวง คอแห้ง (dry mouth)	อาเจียนเป็นเลือด ไล่เลื้อน บวมหน้า ภาวะเหงื่อผิดปกติ โรคสุตินารี โรคระบบหัวใจ ขี้หลงขี้ลืม โรคลมบ้าหมู เบาหวาน นอนตกนอนอน คอเป็นก้อน คอเกร็งแข็ง ฝีเต้านม ปวดหลัง คัดงุมก
ขา	จุดแก้มขัดเข้า จุดแก้มลงขัง จุดแก้มเห็นขา จุดแก้มท้องคันทวม จุดแก้มชักเท้า จุดแก้มเท้ากะทก จุดแก้มขัดเบา จุดแก้มให้เสียดจักขุ จุดแก้มบวมเข้าเพื่อลม จุดแก้มบวมอติสาร จุดแก้มเท้าเย็น จุดแก้มปวดท้อง สุขุม้ง จุดแก้มเสียบัสสาวะ จุดแก้มอันบังเกิดขึ้นในกองฟร้าวสา	NEIXIAN WAXIYAN HEDING ZUSANLI YANGLINGQUAN XUEHAI BAXIE TAXI TACHONG FEIYANG XUANZHONG YINMEN GUANMING SHANGGUOXU XIAOXU SANYINJIAO LIANGQIU CHENGSHAN	ปวดเข้า ขาปวดบวม โรคเลือด ขาชา (foots numbness) ทำเอ็น อัมพาปวดบวม ทำกระดูก ปวดศีรษะ ปวดชายโครง โรคตา โรควง โรคกระเพาะลำไส้ โรคระบบทางเดินปัสสาวะ โรคบุรุษ	ร่างกายไม่มีแรง หลังเท้าร้อน ขาเส้นกล้ามเนื้อ กระตุก (muscle twitching) ใช้ขึ้น ทวารหนักเกร็ง eExternal hemorrhoid)	โรคสุตินารี โรคผิวหนัง บวมหน้า ตีขาน มดลูกหย่อนยาน เย็นศีรษะ ไล่เลื้อน โรคลมบ้าหมู โรคตับและถุงน้ำดี กล้ามเนื้อขาฝ่อ ปวดแหว โรคปวดต้นคอ ริดสีตง ฝีเต้านม คอแห้ง นอนไม่หลับ หวาดกลัว โรคสติไม่ตี พ้น
					เลือดกำเดาไหล อัมพฤกษ์ เบาหวาน โรคกุ่มงาเว

บทสรุป

สรรพคุณส่วนใหญ่ในการรักษาโรคของจุดนวดแพทย์แผนไทยมีความเหมือนหรือค่อนข้างคล้ายคลึงกับสรรพคุณของจุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนมาก โดยที่จุดทั้งคู่นี้มีสรรพคุณเน้นการรักษาในบริเวณที่ใกล้กับตำแหน่งที่อยู่ของจุดเป็นหลัก แต่จุดฝังเข็มแพทย์แผนจีนนอกจากรักษาบริเวณที่ใกล้แล้วยังสามารถรักษาในบริเวณที่ไกลอวัยวะภายใน เป็นสำคัญอีกด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ขอบเขตในการรักษาโรคของจุดฝังเข็มค่อนข้างจะกว้างและครอบคลุม ในอนาคตการรักษาโรคทางคลินิกของหมอนวดไทยนอกเหนือจากการใช้มือหรือนิ้วมือในการกดนวดจุดเพื่อกระตุ้นบริเวณจุดนวดแล้วนั้น ยังสามารถนำการฝังเข็มมาช่วยกระตุ้นแทนการใช้มือได้อีกด้วย จะสามารถประหยัดเวลาในการนวดและเพิ่มประสิทธิภาพในการกระตุ้น และในส่วนของจุดฝังเข็มและจุดนวดที่มีตำแหน่งเดียวกัน แต่มีการอธิบายถึงสรรพคุณที่แตกต่างกัน สามารถนำคำอธิบายหรือองค์ความรู้ของทั้งสองศาสตร์นี้มาช่วยอธิบายและศึกษาเพิ่มเติมเพื่อที่จะได้กำหนดขอบเขตของสรรพคุณในการรักษาโรคของแต่ละศาสตร์ให้มีความแม่นยำและครอบคลุมมากขึ้นอีกด้วย ส่วนจุดนวดและจุดฝังเข็มที่อยู่บริเวณเดียวกันหรือบริเวณใกล้กัน เช่น บริเวณ ศีรษะ คอ แขน เป็นต้น แต่มีสรรพคุณเหมือนกันสามารถใช้แทนกันได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา รวมถึงการคิดวิเคราะห์ต่อการนำองค์ความรู้ของทั้งสองศาสตร์นี้มาใช้ร่วมกันในอนาคตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการรักษาผู้ป่วย

เอกสารอ้างอิง

1. 雪勇 沈. 经络腧穴. 北京: 中国中医药出版社; 2002.
2. มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โรงเรียนอายุรเวธราชรัง. หัตถเวชกรรมแผนไทย: การนวดไทยแบบราชสำนัก ตอนที่ 1: การนวดพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร: โรงเรียน สถานการ คณะ มหาวิทยาลัย, 2557..
3. 富春 王. 对腧穴概念及分类的探讨. 中国针灸; 2008. 页564.
4. 勇 付, 玉乐 任, 兰萍 管, 日新 陈. 阿是穴的源与流. 湖南: 湖南中医杂志; 2008. 页78-79.
5. พิธิษฐ เบญจมงคลวารี. หน่วยที่ 5 หลักการพื้นฐานของการนวดแผนไทย. ใน: เอกสารการสอนชุดวิชานวดแผนไทย: เล่ม 1. หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2549. น. 71-84.
6. 华王, 元灏 杜. 针灸学. 北京: 中国中医药出版社; 2012.
7. กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานบริหารกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย. ตำราแผนนวดของไทยในศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557.
8. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2539). ตำรายาศิลาจารึกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พระนคร(วัดโพธิ์). กรุงเทพมหานคร; ศูนย์บริการประทับใจโรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. ตำรายาศิลาจารึกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) พระนคร: พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จารึกไว้เมื่อ พ.ศ. 2375 ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: โครงการประสานงานพัฒนาเครือข่ายสมุนไพร (ปพส.); สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.); องค์การเภสัชกรรม; 2537.
9. 国家标准经穴部位挂图. (2561). (网址). 摘自: http://blog.sina.com.cn/s/blog_61867b100100z4b7.html
10. MGR Online [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: ผู้จัดการออนไลน์; c2557-2561 [2 สิงหาคม 2561]. เปิดตำนานเส้นประธานสิบ; [ประมาณ 2 หน้า]. เข้าถึงจาก: <https://mgronline.com/qol/detail/9540000085737>